

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

En engagerande bok som ligger rätt i tiden

Möller-Sibeliuss, Anna

Published in:
Vasabladet

Published: 13/01/2022

Document Version
Accepted author manuscript

[Link to publication](#)

Please cite the original version:

Möller-Sibeliuss, A. (2022). En engagerande bok som ligger rätt i tiden. *Vasabladet*. <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2023030329458>

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Bländad av död och kärlek. 130 år av finlandssvensk poesi. I urval av Maimouna Jagne-Soreau, Martina Moliis-Mellberg och Martin Welander. Schildts & Söderströms 2021.

Engagerande diktantologi som ligger rätt i tiden

”För alla mörkar dagars skull / jag önskar mig att dö” skriver Arvid Mörne i en dikt 1939 – för att i den följande strofen försiktigt moderera utsagan: ”För några ljusa nätter skull / jag kanske ändå ville leva. / En skogs natt bara – av dofter full / från linneans blommande reva!”

Det är en av de 130 dikter som ingår i diktantologin ”Bländad av död och kärlek”, redigerad av Maimouna Jagne-Soreau, Martina Moliis-Mellberg och Martin Welander. Tidsspannet sträcker sig över lika många år, alltså 130, från det att Söderströms förlag grundades till bokens utgivningsår 2021, men i praktiken är den äldsta dikten en sonett om jagets främlingskap av K.A. Tavaststjerna från 1897.

Det är hur som helst en rimlig startpunkt, både för att Tavaststjerna brukar betecknas som den första finlandssvenska poeten och som en representant för en modern problematik. Men klokt nog har dikterna inte strukturerats kronologiskt utan tematiskt, vilket ger spännande synergieffekter och fräscha sammanhang.

Den tematiska indelningen blir för övrigt mera antydd än fastslagen genom att fragment ur dikter får rubricera avdelningarna: Ett språng i friheten och självet, Det som står skrivet i den knutna näven, Himlen hängde på rostiga hakar... Greppet ligger nära lyrikens egna förutsättningar och fungerar underbart väl också för en antologi.

I förordet framhåller redaktörerna att de valt dikter som de själva blivit berörda av. Det låter kanske som ett mer subjektivt urvalskriterium än det egentligen är – i alla fall kan jag dela deras upplevelse. Det som är botten i dig är botten också i andra... menade ju också Gunnar Ekelöf.

Ett tydligt drag i urvalet är att en stor del av dikterna har någon form av samhällsrelevans. Det är inte bara Claes Andersson som platsar i sammanhanget, utan också många andra med politisk udd. Till exempel verkar Larry Silvåns kapitalismkritik från 1970-talet plötsligt väldigt aktuell igen när följderna av vårt ekonomiska system syns så tydligt i miljö och klimat:

”Är du nöjd nu / när du pratar om fotboll / i stället för löneavtalet / – när du tar emot / lönepåsen i den ena handen / och förstör Jordan / med den andra”

Eller vad sägs om Erik Granviks dikt från 1974, sätter den inte fingret på ett pinsamt beroendeförhållande i vår medierande modernitet?:

”Där sitter de / framför TV / stela och stumma / somom de alltid / suttit där. // Och jag tror / att de alltid / kommer att sitta där / orörliga / ifall ingenting händer. // Exempelvis ett strömavbrott.”

Lika adekvat känns Carita Nyströms dikt från samma decennium om den första menstruationen; den faktiska kvinnokroppens erfarenhet gestaltad i poesi, som ett legitimt motiv.

Den mentalitetsmässiga återanknytningen till 1960- och 70-talens motiv och nyenkelt kommunikativa stil avspeglas också i bokens formgivning och robusta pärmar i osentimentalt orange och retroanda.

Men framför allt erbjuder antologin dikter för dem som lever i dagens verklighet, vare sig poemen är från förra sekelskiftet eller vår samtid, och jag tror att redaktörernas föresats att nå ut framför allt till ovana och unga diktläsare borde ha en chans.

Alla dikter är inte lätta att "förstå", men de förekommer i en helhet som känns tillåtande och öppen. När Gunnar Björling diktar "Jag skriver inte litteratur, jag söker mitt ansikte och fingrarna", så är det som om det omvända också gällde. Att diktläsning i grunden handlar om att söka sitt ansikte och fingrarna, att det är lika kroppsligt som det är kognitivt. Och att dikten är "som ett sorl av dagarna tillsammantagna / av mänskorna, jag lever med."

Anna Möller-Sibeli